



Καράβια

Παιχνίδια που ταξιδεύουν

Κατερίνα Ιωάννου
Ευδοκία Λουγκρίδου

ΚΖ' Δημοτικό - Τιμίου Προδρόμου

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

7^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Καράβια
Παιχνίδια που ταξιδεύουν

Στόχοι

Οι μαθητές:

- να καλλιεργήσουν την προφορική τους έκφραση και να εκφράσουν ελεύθερα συναισθήματα και εμπειρίες τους σχετικά με τη θάλασσα και τα καράβια
- να αναπτύξουν την επιχειρηματολογία τους
- να καλλιεργήσουν τις οπτικές, ακουστικές και κιναισθητικές τους δεξιότητες
- να επισημαίνουν τη διαφορά μεταξύ προφοράς και γραφής των τύπων του πληθυντικού σε -ρια, -δια, -πια και να τους γράφουν ορθά
- να επισημαίνουν την ορθογραφία των ενεργητικών ρημάτων στο α' πληθυντικό πρόσωπο και να τα σχηματίζουν ορθά
- να εξοικειωθούν με την κατάληξη -ι των ουδέτερων ουσιαστικών και το σχηματισμό του πληθυντικού τους
- να εξοικειωθούν με το κειμενικό είδος των οδηγιών και να εντοπίζουν τα βασικά στοιχεία των κειμένων αυτού του τύπου (μορφή: κατάλογος υλικών, οδηγίες βήμα βήμα κ.ο.κ, γλώσσα - πρόσωπο)
- να επισημαίνουν ότι η αλλαγή τόνου επιφέρει αλλαγή νοήματος
- να ασκηθούν σε διαδικασίες μορφολογικής παραγωγής
- να εντοπίζουν τα ρήματα
- να τοποθετούν τις οδηγίες μιας κατασκευής σε σωστή χρονική σειρά

Διάρκεια

4 Χ 80

Οργάνωση τάξης

6 ομάδες μεικτής ικανότητας

Μέσα - Υλικά

- Τραγούδια: «Ήταν ένα μικρό καράβι», «Το ναυτάκι του Αιγαίου», «Βαρκούλα του ψαρά»
- Χάρτινα καράβια, γαλάζιο γκοφρέ, χάρτινα ψαράκια
- Ναυτικά καπέλα, φουλάρια, γαλάζιο γκοφρέ, υφάσματα άσπρα και γαλάζια, καλάμια της βροχής
- Χαρτάκια με εικόνα και γραμμές
- Καρτέλες με λέξεις
- Εικόνες: ναύτη - ναυτών
- Καρτέλα: «Εγώ», «Εμείς»
- Φύλλα με οδηγίες θαλασσινών κατασκευών

- Μεγάλο χαρτόνι (ένα για κάθε ομάδα)
- Καρτέλες με οδηγίες
- Καρτέλα: «Η Θάλασσα των ουδετέρων σε -ι»
- Εικόνες και καρτέλες: το καβούρι, το κοχύλι κ.ο.κ

Πορεία Διδασκαλίας

Αφόρμηση

Στην τάξη έχει δημιουργηθεί από τη διδασκαλία των μαθημάτων που έχουν προηγηθεί ένα θαλασσινό σκηνικό με χάρτινα καράβια, θάλασσα από γκοφρέ, γλάρους κοκ. Τα παιδιά «κοιμούνται» κουλουριασμένα στο πάτωμα. Με την έναρξη της μουσικής, «Ήταν ένα μικρό καράβι», τα παιδιά ζωντανεύουν και χορεύουν ελεύθερα αναπαριστώντας μια θαλασσινή εικόνα μέσα από διάφορους ρόλους, μερικά κάνουν τους ναύτες, άλλα τα καράβια, τους γλάρους, τα κύματα της θάλασσας κ.α. Για καλύτερη απόδοση του ρόλου τους χρησιμοποιούν αντικείμενα που από προηγούμενα μαθήματα έχουν στολίσει θαλασσινά την τάξη όπως ναυτικά καπέλα, φουλάρια, γαλάζιο γκοφρέ, υφάσματα άσπρα και γαλάζια, καλάμια της βροχής (ήχος κυμάτων). Η χορευτική αυτή κίνηση σταματά με το τέλος της μουσικής και τα παιδιά επιστρέφουν στη θέση τους τοποθετώντας ότι χρησιμοποίησαν στην αρχική του θέση μέσα στην τάξη. Ακολουθεί ολιγόλεπτη συζήτηση κατά την οποία το κάθε παιδί αναφέρει το ρόλο που υποδύθηκε, αιτιολογώντας την επιλογή του.

Δραστηριότητα 1

Η δασκάλα δείχνει στα παιδιά μεγάλα χάρτινα καράβια και τα ενημερώνει ότι η κάθε ομάδα θα φτιάξει το δικό της καράβι το οποίο ταξιδεύει κουβαλώντας διάφορα αντικείμενα. Η κάθε ομάδα παίρνει ένα χάρτινο καράβι και το κάθε μέλος της ομάδας ένα χαρτάκι πάνω στο οποίο υπάρχει μια εικόνα και δύο γραμμές από κάτω. Ο κάθε μαθητής πρέπει να γράψει στην πρώτη γραμμή τη λέξη για την αντίστοιχη εικόνα που είναι στο χαρτάκι του π.χ. παιχνίδια (οι λέξεις είναι ουσιαστικά που τελειώνουν σε -ια). Αφού ο κάθε μαθητής γράψει τη λέξη του στο χαρτάκι το κολλά με blue task πάνω στο καράβι της ομάδας του. Όταν τελειώσουν όλα τα καράβια των ομάδων η κάθε ομάδα παρουσιάζει το καράβι της με τις λέξεις στην ολομέλεια της τάξης. Ο κάθε μαθητής διαβάζει τη λέξη που έγραψε. Αφού τοποθετηθούν όλα τα καράβια που ταξιδεύουν στον πίνακα που αναπαριστά τη θάλασσα, διαβάζονται όλες οι λέξεις μεγαλόφωνα και καθαρά από όλα τα παιδιά μαζί. Επισημαίνεται η διαφορά μεταξύ προφορά και γραφής των τύπων του πληθυντικού -ρια, -δια, -πια. Στη συνέχεια κάθε ομάδα παίρνει το καράβι της και κάθε μαθητής το δικό του χαρτάκι. Η δασκάλα ζητά από τους μαθητές στη δεύτερη γραμμή να γράψουν τη λέξη τους στον ενικό αριθμό (η διδασκαλία ενικού και πληθυντικού αριθμού έχει διδαχθεί σε προηγούμενα μαθήματα) και να ξαναπαρουσιάσουν ολοκληρωμένα πια τα καράβια τους. Γίνεται η άσκηση 3 της σελίδας 38 στο τετράδιο εργασιών.

Δραστηριότητα 2

Δίνεται σε κάθε παιδί μια καρτέλα, διαφορετική στον καθένα, του ζητείται να τη διαβάσει από μέσα του, να την κρεμάσει πάνω του και να καθίσει στο πάτωμα χωρίς να τη δείχνει. Οι καρτέλες

περιλαμβάνουν λέξεις όπως: λεμονιά – λεμόνια – λεμόνι. Με την έναρξη της μουσικής τα παιδιά αναποδογυρίζουν τις καρτέλες τους έτσι ώστε να φαίνονται και βρίσκουν τα αντίστοιχα παιδιά, κάνουν ένα κύκλο και τα τρία μαζί χορεύοντας. Όταν σταματήσει η μουσική οι τριάδες κάθονται στο πάτωμα και ανεβαίνει μια μια για να παρουσιάσει τις καρτέλες της. Επισημαίνεται ότι η αλλαγή τόνου επιφέρει αλλαγή νοήματος. Γίνεται η άσκηση 4 της σελίδας 38 στο τετράδιο εργασιών.

Δραστηριότητα 3

Τα παιδιά στέκονται το ένα πίσω από το άλλο κάνοντας ένα κύκλο. Η δασκάλα εξηγεί ότι θα παίξουν το παιχνίδι της παντομίμας ακούγοντας το τραγούδι «Το ναυτάκι του Αιγαίου» και κάνοντας ότι λέει το ναυτάκι. Όταν το τραγούδι τελειώσει κάθονται σε κύκλο με τη δασκάλα να κάθεται κι αυτή στον κύκλο αφού έχει πρώτα τοποθετήσει στον πίνακα δύο εικόνες: στη μία είναι ένας ναύτης που λέει «Εγώ» και στην άλλη είναι πολλοί ναύτες που λένε «Εμείς». Η δασκάλα επεξηγεί στα παιδιά τον τρόπο με τον οποίο θα συνεχιστεί το παιχνίδι της παντομίμας: ένα παιδί θα κάνει το ναύτη του πίνακα που δεν μπορεί να μιλήσει, θα τραβήξει μία από τις καρτέλες που κρατά η δασκάλα, θα τη διαβάσει από μέσα του χωρίς να τον δουν τα άλλα παιδιά και στη συνέχεια θα κάνει με παντομίμα αυτό που λέει η καρτέλα του (ρήματα σε -ω, π.χ. Εγώ τραγουδώ). Όποιο παιδί το βρει το λέει δυνατά και στη συνέχεια τα άλλα παιδιά κάνουν τους ναύτες και το λένε στον πληθυντικό αριθμό π.χ. Εμείς τραγουδάμε. Επισημαίνεται προφορικά και γραπτά η ορθογραφία της κατάληξης στο α' πληθυντικό της ενεργητικής φωνής. Το παιδί που το βρήκε κάνει αυτό το ναύτη και το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να τελειώσουν οι καρτέλες.

Δραστηριότητα 4

Δίνονται στην κάθε ομάδα για παρατήρηση φύλλα με οδηγίες κατασκευών καραβιών, ψαριών και άλλων αντικειμένων σχετικών με τη θάλασσα. Η κάθε ομάδα παρατηρεί, διαβάζει και επεξεργάζεται τα φύλλα κατασκευών της. Ακολουθεί συζήτηση κατά την οποία η κάθε ομάδα αναφέρει τις κατασκευές που παρουσιάζονται στα φύλλα της και εντοπίζει τα βασικά τους χαρακτηριστικά όσον αφορά τη μορφή (υλικά, οδηγίες, εικόνα) και τη γλώσσα – πρόσωπο που χρησιμοποιείται. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα βρίσκει στα φύλλα κατασκευών της τα ρήματα που χρησιμοποιούνται, τα κυκλώνει με χρωματιστό μολύβι και τα γράφει σε άδεια χάρτινα ψαράκια που δίνονται από τη δασκάλα. Ο κάθε μαθητής εντοπίζει και γράφει τουλάχιστον ένα ρήμα. Μέχρι να τελειώσουν όλες οι ομάδες όποιος τελειώνει διακοσμεί το ψαράκι του. Όταν τελειώσουν όλες οι ομάδες διαβάζει η κάθε μία τα ψαράκια της και τα τοποθετεί στη θάλασσα δηλαδή στον πίνακα. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα παίρνει ένα φάκελο μέσα στον οποίο υπάρχουν διάφορες καρτέλες που συνθέτουν τις οδηγίες μιας κατασκευής και ένα μεγάλο χαρτόνι. Οι καρτέλες μοιράζονται στα μέλη της ομάδας. Κάθε παιδί διαβάζει μεγαλόφωνα την καρτέλα του και αφού διαβαστούν όλες οι καρτέλες όλη η ομάδα αποφασίζει για τη σύνθεση της κατασκευής κολλώντας τις καρτέλες στο μεγάλο χαρτόνι. Όσες ομάδες τελειώνουν κάνουν πάνω στο χαρτόνι ένα προσχέδιο της κατασκευής τους. Όταν τελειώσουν όλες οι ομάδες η κάθε μια παρουσιάζει στις υπόλοιπες την κατασκευή της. Γίνεται η άσκηση 1 της σελίδας 37 στο τετράδιο εργασιών.

Σημείωση: Μία από τις κατασκευές τις οποίες επεξεργάζονται αρχικά τα παιδιά είναι και αυτή που υπάρχει στη σελίδα 38 του βιβλίου. Η κάθε ομάδα θα φτιάξει την κατασκευή που συνέθεσε στα πλαίσια του μαθήματος Σχεδιασμός & Τεχνολογία.

Δραστηριότητα 5

Πάνω στη θάλασσα δηλαδή στον πίνακα τοποθετούνται διάφορα ζώα και φυτά της θάλασσας που είναι ουδέτερα σε -ι με τις αντίστοιχες καρτέλες τους π.χ. το καβούρι, το κοχύλι κ.α. Τα παιδιά διαβάζουν, παρατηρούν τις λέξεις και με την καθοδήγηση της δασκάλας επισημαίνουν την κατάληξη των ουδετέρων σε -ι. Στη συνέχεια σε άδειο χαρτί σχεδιάζουν το δικό τους ζώο, φυτό ή αντικείμενο με κατάληξη σε -ι, γράφουν από κάτω τη λέξη του μαζί με το άρθρο και την τοποθετούν στη θάλασσα. Στο τέλος αφού τοποθετηθούν όλες οι λέξεις οι μαθητές με την καθοδήγηση της δασκάλας ονομάζουν τη θάλασσα τους «Η θάλασσα των ουδετέρων σε -ι». Γίνεται η άσκηση 2 της σελίδας 37 στο τετράδιο εργασιών και το μάθημα τελειώνει με το τραγούδι «Βαρκούλα του ψαρά» το οποίο τραγουδούν και χορεύουν τα παιδιά.

Αξιολόγηση

Συντρέχουσα, κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και μέσα από τις παρουσιάσεις κάθε ομάδας.

Επιπρόσθετες δραστηριότητες

- Το καράβι της Κερύνειας στα πλαίσια του «Δεν Ξεχνώ»
- Αξιοποίηση του τραγουδιού «Καράβι, караβάκι»
- Έρευνα από τα παιδιά για τη θάλασσα και τα καράβια
- Επίσκεψη σε πλοίο και συνέντευξη από καπετάνιο
- Εικονόγραμμα της θάλασσας στο Kidspiration

Σημείωση: Το πιο πάνω μάθημα μπορεί να διδαχθεί διαθεματικά με τα μαθήματα των Θρησκευτικών, Σπουδής Περιβάλλοντος, Σχεδιασμού & Τεχνολογίας, Τέχνης